

4.2 ลักษณะที่สำคัญทางเศรษฐกิจของสัตว์เลี้ยง

4.2.1 ใก่เนื้อ ลักษณะที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความแข็งแรงและการมีชีวิตรอด อัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหาร ลักษณะของร่างกาย เป็นต้น โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้(ปราโมช , 2529; บุญชอบ, 2535; ยอดชาย, 2552)

1) ความแข็งแรงและการมีชีวิตรอด ทั้งสองลักษณะวัดได้โดยใช้ ความสมบูรณ์พันธุ์ การฟักออกเป็นตัว และอัตราการตาย คำนวณจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์ความสมบูรณ์พันธุ์} = \frac{\text{จำนวนไข่ที่มีเชื้อ}}{\text{จำนวนไข่ทั้งหมด}} \times 100$$

$$\text{เปอร์เซ็นต์การฟักออกเป็นตัว} = \frac{\text{จำนวนลูกไก่ที่ฟักออก}}{\text{จำนวนไข่ที่มีเชื้อทั้งหมด}} \times 100$$

$$\text{เปอร์เซ็นต์อัตราการตาย} = \frac{\text{จำนวนลูกไก่ที่ตาย}}{\text{จำนวนลูกไก่ทั้งหมด}} \times 100$$

ลักษณะความแข็งแรงและการมีชีวิตรอด มีค่าอัตราพันธุกรรมต่ำ ควรทำการปรับปรุงพันธุกรรมลักษณะนี้โดยปรับปรุงด้านสภาพแวดล้อม เช่น การให้อาหาร การจัดการผสมพันธุ์และการเลี้ยงดู เป็นต้น

2) อัตราการเจริญเติบโตและอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ เป็นลักษณะสำคัญที่สุด ในการเลี้ยงใก่เนื้อ เพราะเป็นตัวชี้ถึงต้นทุนอาหารที่จะใช้ในการเลี้ยงและน้ำหนักใก่ที่ได้เมื่ออายุถึงส่งตลาด ลักษณะทั้งสองมีค่าอัตราพันธุกรรมสูง สามารถปรับปรุงพันธุกรรมได้โดยการคัดเลือกพันธุ์ อัตราการเจริญเติบโตและอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ คำนวณจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการเจริญเติบโต (ต่อวัน)} = \frac{\text{น้ำหนักสุดท้าย} - \text{น้ำหนักเริ่มต้น}}{\text{จำนวนวันที่เลี้ยง}}$$

$$\text{อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ} = \frac{\text{จำนวนอาหารทั้งหมดที่เลี้ยง}}{\text{น้ำหนักสุดท้าย} - \text{น้ำหนักเริ่มต้น}}$$

$$\text{ประสิทธิภาพการใช้อาหาร} = \frac{\text{น้ำหนักสุดท้าย} - \text{น้ำหนักเริ่มต้น}}{\text{จำนวนอาหารทั้งหมดที่เลี้ยง}} \times 100$$

3) ลักษณะของร่างกาย แสดงออกถึงความสมบูรณ์ของร่างกาย สัมพันธ์กับการให้เนื้อของไก่ และเป็นลักษณะประจำพันธุ์ในสัตว์พันธุ์แท้ เช่น ไก่พันธุ์คอร์นิช (Cornish) ดังภาพที่ 6.1 มีขนสีขาว รูปร่างดี เนื้อดี ทนทาน โตไว นิยมใช้เป็นพันธุ์เริ่มต้นในการสร้างไก่กระทง ลักษณะของร่างกายมีค่าอัตรา พันธุกรรมระดับปานกลาง สามารถปรับปรุงพันธุกรรมได้โดยการคัดเลือกพันธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะย่อย ได้แก่

(1) รูปร่างลักษณะทั่วไป จะแสดงถึงความสมบูรณ์ของร่างกายในส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะของส่วนหัว ปีก หาง ขน และแข้ง นอกจากนี้ไก่ควรมีความปราดเปรียวและตื่นตัวอยู่เสมอ

(2) ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการให้เนื้อ มีหลายลักษณะที่แสดงถึงการให้เนื้อของไก่ ได้แก่ รูปทรงของร่างกาย ขนาดลำตัว ส่วนหัว ส่วนอก และช่องท้อง โดยเฉพาะส่วนอกซึ่งเป็นเนื้อส่วนใหญ่ของไก่เนื้อ

(3) ลักษณะการงอกของขน จะเกี่ยวข้องกับคุณภาพซากของไก่เนื้อ เนื่องจากไก่เนื้อโตเร็วมาก หากขนงอกช้าทำให้มีขนอ่อนมาก เมื่ออายุถึงส่งตลาดมักเกิดปัญหาเรื่องของการถอนขน โดยทำให้ซากไม่สวยงาม ไก่เนื้อที่ดีควรมีขนเต็มตัวภายในอายุ 4 สัปดาห์

ภาพที่ 6.1 ไก่พันธุ์ คอร์นิช

ที่มา: My pet chicken (n.d.)